



# Putovní výstava „Příběh kapky“ představuje již sedmým rokem osobnost J. Heyrovského

KVĚTOSLAVA STEJSKALOVÁ, MICHAEL HEYROVSKÝ, ROBERT KALVODA

Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v.v.i., Dolejškova 2155/3, Praha 8, 182 23



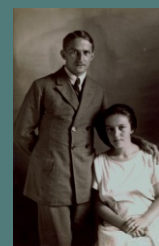
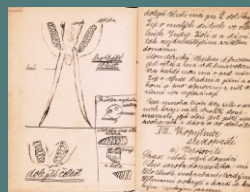
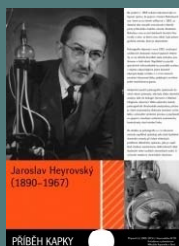
...aneb jak vědci-chemici mohou vytvořit výstavu coby prostředek pro vzdělávání mladých zájemců o přírodní vědy, a popularizovat tak vědu a výzkum široké veřejnosti...

Putovní výstava s názvem Příběh kapky (plakát výstavy pro rok 2009 - obrázek 1) si klade za cíl připomenout a přiblížit návštěvníkům osobnost Jaroslava Heyrovského (20.12.1890-27.3.1967) nejen jako vědce, ale i jako člověka.

Expozice je uspořádána z dokumentů, které byly po dlouhá léta uloženy v archivu Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, řada informací byla čerpána z knih o Jaroslavu Heyrovském, které napsal jeho žák Jiří Koryta a z vyprávění dalších žáků či spolupracovníků J. Heyrovského. Vystavena je desítky různých polarografů z let 1924 až po 90. léta, fotografie a písemné dokumenty, knihy, publikace a filmový materiál. Pro výběr exponátů tým prohlédl téměř 10 kg písemných materiálů, 200 fotografií, 150 diapositivů a 6 km celuloidových filmů z 50. a 60. let, „oprášil“ desítku polarografů. První přípravy začaly již počátkem roku 2008 a výstava měla svou komorní předpremiéru v listopadu 2008 v rámci Týdne vědy a techniky organizované AV ČR v prostorách budovy na Národní třídě (obrázek 2 a 3). U návštěvníků vzbudila značný zájem, a tak se autorský tým (obrázek 4 a 5) rozhodl expozici rozšířit a její uspořádání v roce 2009 a 2010 dotáhnout dále, tj. nabídnout ji v rozpracovanější podobě veřejnosti na několika místech České republiky.



Expozice má tři části, první část je tvořena dvěma šesticemi velkoformátových plakátů (ukázka A0 plakátů – viz obrázek 6 a 7), které přibližují návštěvníkovi život a vědeckou práci Jaroslava Heyrovského. Rodinou Heyrovských byly k pořízení kopií či vystavení mezi exponáty zapůjčeny fotografie z rodinného alba (viz obrázky 9, 10 a 11), Archivem AVČR potom bronzová kopie Nobelovy medaile a diplom J. Heyrovského (viz obr. 8).



Druhou část expozice tvoří přístroje, vývojová řada 10 polarografů (např. obr. 12, 13 a 14), skleněné polarografické nádoby (obr. 14), diapositivy, se kterými polarografisté přednášeli, ukázky knih a publikací o polarografii v různých světových jazycích (obr. 15).



Filmy z 50. a 60. let dokumentující výzkum v polarografii jsou promítány jako nekonečná smyčka ve třetí části expozice. Výstava je doplněna doprovodným programem popularizačních přednášek nejen o Jaroslavu Heyrovském a jeho výzkumu v oboru polarografie, ale i o současné vědě a výzkumu v oboru fyzikální chemie, kterou se ÚFCH JH zabývá dnes, či pestrou paletou chemických workshopů pro žáky základních a středních škol. V letech 2009-2015 bylo předneseno celkem již 62 přednášek s titulem „Jaroslav Heyrovský – bádající, objevující“, které navštívilo 2915 převážně středoškolských studentů a přednášky stále pokračují (obr. 16).



Výstava byla v období IX/2009 – X/2015 úspěšně instalována již 17 krát (na celkem 26,5 měsíce!) a to 2 x v Pardubicích (FCHT Univerzity Pardubice - obr. 17; Gymnázium Mozartova), 2x Brně (Hvězdárna a planetárium M. Koperníka - obr. 18, Science Centrum VIDA!), 4x v Praze (Karolinum UK - obr. 19, na MFF UK, v ÚMČ Prahy 8, v GY na Praze 5), v Olomouci (PřF Univerzity Palackého - obr. 20), v Ostravě (SPŠCHG ak. Heyrovského), v Muzeu Vysočiny v Jihlavě, v Ústí nad Labem (budova SPŠCH), v Děčíně (FJFI ČVUT), Teplicích (ZŠ Koperníkova), Žďáru n. Sázavou (BiCy), Žel. Brodě (SUPŠS) a Vítkově (Městská výstavní síň). Celkem ji navštívilo již okolo 18 650 návštěvníků. 18. expozice navštíví Prostějov - budova Reálného gymnázia a základní školy (Studentská 2 – XI a XII/2015).



Příběh kapky Jaroslav Heyrovský, první český Nobelista

Její rušný život lze sledovat na pravidelně aktualizované webové stránce s adresou <http://www.jh-inst.cas.cz/heyrovsky> (obr. 21 - záhlaví webových stránek výstavy).

Organizátorem výstavy je Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v.v.i. Na jejím uspořádání se spolupodílí již 30 partnerů, kteří výstavu podpořili finančně, mediálně nebo zapůjčili své prostory.